

TÜED

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ

AYLIK HABER BÜLTENİ

YIL: 21

SAYI: 256

MART 2024

TÜED YİNE ŞEHİTLERİMİZİ UNUTMADI

Türkiye Emekliler Derneği Türk Halk Müziği Koromuz, geleneksel hale gelen Çanakkale Şehitlerimizi anma konserini Ankara'da verdi. Şef Hasan Özel yönetiminde ve Koro Başkanı Sibel Doğan idaresindeki konserde sunuculuğu Emre Dadaş yaptı. Çok sayıda üyemizin ayakta alkışladığı ve coşkulu bir katılım gösterdiği konser SGK Naci Şahin Salonu'nda gerçekleştirildi. Çanakkale şehitlerimiz başta olmak üzere bütün şehitlerimize ithaf edilen konserin sonunda konuşan Genel Başkanımız Kazım Ergün; "Çanakkaleyi bir destana dönüştüren ve bugünlerimize bizlere armağan eden başta ulu önderimiz Atatürk olmak üzere bütün silah arkadaşlarını ve şehitlerimizi; saygı ve minnetle anıyoruz. Bu müzik ziyafetini bizlere yaşatan değerli sanatçılarımıza da minnetlerimizi sunuyoruz" dedi.

TÜRKİYE EMEKLİLER DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ
THM KOROSU

18 MART
ÇANAKKALE ZAFERİ
Vatan Size Minnetardır

ŞEF: Hasan ÖZEL Yönetiminde
ŞEHİTLERİMİZİ ANMA KONSERİ

Tarih : 05/03/2024

Saat: 19:30

Yer : Mithatpaşa Cad.No:7 Çankaya/ANKARA

SGK Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

B Blok Naci Şahin Konferans Salonu

ŞEF: Hasan ÖZEL

KORO BAŞKANI: Sibel DOĞAN

SUNUCU: Emre DADAŞ

TÜED: Emeklileri yoksullaştıran politikalara son verilmeli!

TÜED BAŞKANLAR KURULU

ANKARA'DAN SESLENDİ: "İNTİBAK"

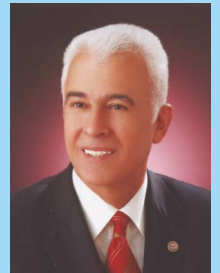
Türkiye Emekliler Derneği Başkanlar Kurulu toplantısı, 6 Mart 2024 tarihinde Ankara'da Genel Merkez Toplantı Salonunda 122 Şube Başkanımızın katılımıyla gerçekleştirildi.

Devamı 5. sayfada

EMEKLİLİK SİSTEMİ İYİLEŞTİRİLMELİ

Sosyal güvenlik sistemimizde bütünlüğün olmaması, emekli aylıklarındaki farklılıkları büyümüştür. Karma sisteme göre hesaplanan emekli aylıklarının geçim özellikleri giderek kaybolmuş ve emeklilerimiz en zor dönemi yaşamaktadır. Anayasamızda ve uluslararası sözleşmelerde, sosyal güvenlik sisteminin eşitliği esas alması temel ilke olarak benimsenmesine rağmen, bu kurallara uyulmayan sigorta değişikliklerine gidilmiştir. Geçmişten günümüze kadar yapılan her bir değişiklik, emekli aylığına hak kazanma koşullarında ve aylıkların hesaplanmasında farklılıkları artıran bir sisteme dönüşmüştür. 2000 öncesi uygulanan gösterge sisteminin kaldırılması ve çalışılan yıllar dikkate alınarak ortalama kazançlara göre yeni bir emekli aylığı hesaplama sisteminin getirilmesi, kök aylıkların düşmesine neden olmuştur.

BAŞYAZI

Devamı 2. sayfada

Kazım ERGÜN
Genel Başkan

EMEKLİLİK SİSTEMİ İYİLEŞTİRİLMELİ

Baştarafı
1. Sayfada

BAŞYAZI

Prim kazançlarına uygulanan güncellenme katsayısı ve aylık bağlama oranları, 2000 öncesi döneme göre hak kaybına neden olmuştur. Asgari aylık bağlama oranının yüzde 70'den yüzde 35'e düşürülmesi, emekli aylıklarını yarı yarıya azaltmıştır. Kök aylıkların düşmesi karşısında getirilen en az aylık ödemesi, doğru bir seçenek olmamış ve prim ödeme gün sayılarına bakılmaksızın emeklilerin önemli bir kısmına aynı aylığın ödenmesi kendi

içinde de eşitsizlikleri artırmıştır. Çalışanların statülerine göre sosyal güvenlik haklarının farklı kanunlarla düzenlenmesi, sistemi ve eşitliği bozan bir milat olmuştur. Bugün bunun sıkıntısı yaşanmaktadır. Statülere göre 4/a, 4/b, 4/c gibi aylığa hak kazanma koşullarında ve aylıkların hesaplanmasında tek bir sistemin olmaması, emekli aylıklarındaki eşitsizlikleri artırmıştır. SSK, BAĞ-KUR ve Emekli Sandığı kapsamında olan aylıkların ortak hiçbir özelliği olmadığından, emekliler birbirini kıyaslar duruma gelmiştir. Örneğin taban emekli aylıklarında eşitlik kurulamamıştır. En düşük memur taban aylığı 13.328 TL, SSK ve BAĞ-KUR taban aylığı 10.000 TL ödenmektedir. Kök aylıklarda da büyük eşitsizlikler bulunmaktadır. Emekli Sandığı'nda kök aylık sorunu yoktur. SSK ve BAĞ-KUR'da ise, kök aylıklar sigortalı olarak çalışılan yıllara göre değişiklik göstermekte ve emekli aylıklarına yapılan zamlar, kök aylıklara yapılmaktadır.

Kök aylıklardaki eşitsizliklere çözüm getirilmediğinden, en az aylık ödemesi ile sorunun üzeri kapatılmaktadır. Asıl yapılması gereken, Emekli

Sandığı'nda olduğu gibi taban emekli aylıklarının tek bir sistem üzerinden hesaplanması ile ilgili değişikliklere gidilmelidir.

2000 öncesi ve 2000 sonrası mevzuatımızı intibak kuralları ile bütünleştiremediğimizden, haksızlıklar kartopu gibi büyümüştür. Karma emekli aylığı hesaplama sistemi değiştirilmeli; prim kazançlarına göre her bir emeklimizin hak ettiği aylığın ödenmesi için intibak yapılmalıdır. İntibak, bir zam olarak görülemez. İntibak, eşitliğin sağlanması için yapılması gereken bir düzenlemedir. 2000 sonrası emeklilerin intibakı yapılmadığından, kök aylıklar düşmüş ve eşitlik kuralı kaybolmuştur. Emeklilerimiz, bunu hak etmiyor.

Emeklilerimize insanca yaşamaya yetecek aylığın ödenmesi için yeni bir aylık hesaplama sistemi getirilmelidir. Bu konuda, çok geç kalındı. 2000 sonrası dönemde uygulanan 4447 ve 5510 sayılı Kanunlar, emeklileri yoksullaştırdığını yaşıyoruz. Emeklisi, muhtaç bir ülke olmak istemiyoruz. Hele hele, emeklilerimizin sosyal yardım almak için kaymakamlıklara ve belediyelere başvurmasını kabul edemiyoruz.

Kişi başına düşen milli gelirimiz 13.110 dolar olarak hesaplanmaktadır.

Nüfus gruplarına göre milli gelirden ayrılan pay yüzdelere bakıldığında, emekliler en az pay alan nüfus grubu içinde yer almaktadır. Milli gelirden emeklilerimize hak ettikleri payın ödenmesi için emekli aylıkları yeniden hesaplanmalı ve her bir emeklimize hak ettiği aylık ödenmelidir.

Kazım ERGÜN
Genel Başkan

İntibak, bir zam olarak görülemez. İntibak, eşitliğin sağlanması için yapılması gereken bir düzenlemedir.

Yazıcıoğlu: “Emekli Milli Gelirden Payını Almalı”

Türkiye Emekliler Derneği adına gazetemize konuşan Av. Cafer Tufan Yazıcıoğlu “Farkındayız. Ülke geliri büyüdü. Emekli bundan payını almalı” diye konuştu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan Kütahya Mitingi'ndeki açıklamalarında emeklilerin 7-10 bin TL seyyanen zam taleplerine ilişkin tahrir edildiğini belirterek, “Emekli maaşlarına 7 bin lira eklemek demek bütçeden yaklaşık 1,4 trilyon liralık 10 bin lira eklemek demek, 1,9 trilyon liralık bir kaynağı buraya aktarmak demektir. Yani 2024 yılı boyunca ülkemizde tek çivi çakmasak, tüm yatırım bütçesini buraya aktarsak bile bu gideri karşılamaya yetmiyor” dedi. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamalarını değerlendiren Türkiye Emekliler Derneği Hukuk Müşaviri Av. Cafer Tufan Yazıcıoğlu, emekliler olarak yapılan tahrikin farkında olduklarını dile getirerek, “2024 emekli yılı ilan edildi. Bakın emekli yeni bir şey istemiyor. Biz bir kere sosyal adalet istiyoruz, gelir adaleti istiyoruz. Ülke geliri büyüdü. Emekli bir an önce bundan payını almalı” açıklamalarında bulundu.

EMEKLİLER KAYIPLARINI İSTİYOR

Türkiye Emekliler Derneği Hukuk Müşaviri Av. Cafer Tufan Yazıcıoğlu, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamalarına ilişkin “2024 emekli yılı ilan edildi. Bakın emekli yeni bir şey istemiyor. Emeklinin kayıpları var. Birincisi 2008'deki yasadan gelen aylık bağlama ve

güncelleme nedeniyle emeklinin kayıpları var. Bu yasanın yanında emeklinin alım gücünden kaynaklı kayıpları var. Bir diğer taraftan emeklinin ülke büyümesinden pay alamamasından gelen kayıpları var. Dolayısıyla biz bir kere sosyal adalet istiyoruz, gelir adaleti istiyoruz. Ülke geliri büyüdü. Emekli bundan payını almalı” dedi.

GELİR ARTIYOR, PAY AZALIYOR

Cafer Tufan Yazıcıoğlu, “Emeklinin şu andaki gelir kayıpları, gelirden aldığı paydaki azalma sürüyor. Bu telafi edilmeli. Emekli bunu bekliyor. İlave bir şey beklemiyor. Hak kaybının telafisi bekliyor. Milli gelir büyüdü ve bundan pay istiyor” diyerek sözlerini sürdürdü.

YÜKSEK ENFLASYONLA YAŞANMAZ

**Gazi
AYKIRI**

**Genel
Sekreter**

**Kayseri
Şube
Başkanı**

www.tuedkayseri.org.tr

Ekonomimizin en temel sorunu olan enflasyona çözüm bulunamadığından, bu durumdan en çok etkilenen kesim emekliler olmuştur. Emekliler iki yönlü kaybetmektedir. Birincisi, emekli aylıklarının hesaplanmasında dikkate alınan güncellenme katsayısı ve aylık bağlama oranlarının küçültülmesi, emekli aylıklarını düşüren bir sisteme dönüşmüştür. Bunu hak etmiyoruz. Emekli aylıklarının yetersiz kalması ile birlikte emekli aylıklarına yapılan zamların altı aylık tüfe artışına endekslenmesi de, emeklileri yoksullaştıran ikinci etken olmuştur.

Emekli aylıkları ile geçinmek zorlaşmıştır. Ödenen emekli aylıkları ile emeklilerin zorunlu ihtiyaçlarının büyük bölümü karşılanamıyor. Açlık sınırının altında kalan milyonlarca emeklimiz emeklimize ödenen aylıklar değersiz kalmış ve emekliler sosyal yardım almak için kaymakamlıklara ve belediyelere başvurmaktadır.

Ücret sistemleri içerisinde en az geliri olan emeklilerimiz yüksek enflasyonun da en çok mağdur ettiği bir kesim olmuştur. Emekli aylıklarına yapılan zamlar, gerçek enflasyonu yansıtmadığından, tüfe artışına göre emekli aylıklarına yapılan zamlar, emeklileri koruyan bir sistem olarak görülemez. Kaldı ki, yüzdeli zamlar aylıkları düşük olan emeklilerimize katkısı da sınırlı olmaktadır. Kök aylığı 7.500 TL olan bir emeklimize yapılan artışın hiçbir değeri yoktur.

Emeklilerin enflasyon karşısında mağdur olmaması için öncelikle, emekli aylıkları hesaplama sistemi değiştirilmelidir. Taban aylık bağlama oranının yüzde 35 olmasının hiçbir değeri yoktur. Mart ayında 5600 günü olan bir sigortalımıza 6875 TL aylık bağlanması, sosyal güvenlik sistemimizin değersiz kaldığının da bir göstergesidir. Asgari ücretin üçte birine denk aylık

bağlanması, emeklilerin yoksullaştığının da bir belgesidir.

Emekliler, öncelikle enflasyonun düşmesini ve zorunlu ihtiyaçlarını karşılayacak aylığın ödenmesini talep etmektedir.

Uygulanan ekonomik politikalar, enflasyonla mücadele başarı getirmedir. Mali ve para politikaları ile enflasyonun düşmeyeceği görülmüştür. Öncelikle, ülkeyi yönetenler tasarruf etmediğinden, her bir kurum ve kuruluşta tasarruf etmemektedir.

Yatırım, üretim ve istihdam dostu ekonomik kararlar uygulanmadığından, günü kurtaran kararlar ile toplumu yoksullaştıran vergiler ile günü kurtaran politikalara son verilmelidir.

İç ve dış borç yükleri ile bütçenin giderleri büyümüştür. Bütçeden faize ve kur korumalı mevduata ayrılan paylar, enflasyonla mücadeleyi zorlaştırmış ve bu süreçte emekliler en yoksul kesim olmuştur.

TÜİK tarafından yapılan tüfe hesaplamasına itirazlarımızın olmasına rağmen, emekli aylıklarına yapılan yüzdeli zamlar, emeklilerimizi koruyan bir artış sistemi olmamıştır. Yüksek enflasyon karşısında emekli aylıklarına seyyanen zamlar yapılmadığından, kök aylıklarda çok yetersiz kalmış ve emeklilerimizin alım gücünde ciddi kayıplar yaşanmıştır.

Emeklilerimize hak ettikleri aylığın ödenmesi için intibak ile birlikte yeni bir aylık hesaplama sistemi getirilmeli ve asgari aylıklar asgari ücretle eşitlenmelidir. Sosyal devlet ve sosyal güvenlik, çalışanların ve emeklilerin en büyük güvencesi olması için norm ve standart birliğini esas alan mevzuat değişikliklerine gidilmelidir. Emekliler, çözüm bekliyor. Emeklisi mutlu bir ülke olmak istiyoruz.

EMEKLİLER GÜÇLERİNİ BİRLEŞTİRMELİ

Türkiye Emekliler Derneği, emeklilerin güçlerini birleştireceği ve birlikte haklarını geliştireceği bir sivil toplum kuruluşudur. 54 yıllık gibi geçmişi olan Türkiye Emekliler Derneği, sosyal güvenlik sistemimizin her bir emeklimize adil uygulanması için mücadele etmiştir. Sorunların bir kısmının çözümünde katkısı olan Derneğimiz, gelecek nesillerin de eşit bir emeklilik haklarına sahip olması için mücadele vermektedir.

İşçi konfederasyonları, toplu iş sözleşmeler ile işçilerin ücretlerini belirlemektedir. Sendika üyesi olmayan işçilerin ise, asgari ücretle çalıştıkları ve hiçbir pazarlık güçlerinin olmadığını görüyoruz. Bu nedenle, sendika üyesi olmak anayasal bir hak ise, bu hakkın özgürce kullanılması için yasal ve idari engellemelere son verilmelidir. Çalışanların sendika üyesi olması ve haklarını toplu iş sözleşmeler ile belirlenmesi, sosyal devlet olmanın da bir gereği olarak değerlendirilmelidir. Çalışanların daha iyi ücretle çalışması, emekli olduğunda daha iyi bir aylık bağlanması için de son derece önemlidir.

Emeklilerin sendika hakkı olmadığından, toplu iş sözleşme haklarından yararlanamamaktadır. Emekli aylıklarının hesaplanması ve artışı, hükümetin kararlarına göre belirlenmektedir. Tek istisna, memur emeklilerinin aylıklarına yapılan zamlar, kamu toplu sözleşmelere göre belirlenmektedir. Öncelikle, bu eşitsizliğin kaldırılmasını talep ediyoruz.

Bazı dönemlerde memur emekli aylıklarına yapılan zamlar, altı aylık tüfe artışının üzerinde olduğundan, Türkiye Emekliler Derneği olarak emekli zamlarının eşitlenmesi için mücadelemiz olmuştur. Mücadelemiz sonucunda, memur emeklileri ile SSK ve BAĞ-KUR emekli aylıklarına yapılan zamlar, torba kanunlarla eşitlenmiştir. Bazı yıllarda ise, tüfe artışına endeksli yüzdeli zamlara itirazlarımız olmuş ve seyyanen artışlar yapılmıştır.

Türkiye Emekliler Derneği'nin hükümetler üzerindeki ağırlığının artması için her bir emeklimizin derneğimize üye olmasını arzuluyoruz. Birlikten güç doğar. Bu gücümüzü iyi kullanmamız için ülke genelinde 122 şubemize emeklilerimizin yaşadıkları il ve ilçelerde üye olmasını bekliyoruz. Üye sayımız arttıkça, Hükümetin taleplerimize bakış açısı değişecektir. 16 milyon emeklinin en az yarısının üye olması durumunda, başta intibak olmak üzere taleplerimize çözüm getirileceğine inanıyoruz.

Kaldı ki, üye aidatlarımız aylık olarak bir bardak çay ücretinden daha da düşüktür. Düşük aidatlarla, emeklilerimize hizmet ağıımız da giderek büyümüştür. Ankara'da 110 yataklı misafirhanemiz ve Erdek Narlı'da bulunan ve şubelerimize üye olanların yaz aylarında yararlandığı eğitim ve sosyal tesisimiz ile emeklilerimize destek olunmaktadır.

Üye sayımız arttıkça, bu tür sosyal tesislerimiz ülke genelinde hizmete açılacak ve emeklilerin dayanışması ve kaynaşmasının mutluluğu birlikte yaşanacaktır.

Şubelerimizin 1200 kuruluşla imzalamış olduğu indirim anlaşmalarından üyelerimizin yararlanması için özel bir kart verilmektedir. Başta sağlık kuruluşları olmak üzere çeşitli kurum ve kuruluşlarla yapılan özel indirim anlaşmalarıyla, üye emeklilerimize ekonomik destek olunmaktadır.

Aylık yayınlığımız olan TÜED BÜLTEN ile emeklilerimizin sorunları gündeme getirilmektedir. Hak arama yolunda derneğimiz önemli bir bilgi birikimine sahiptir. Danışmanlarımız ile üyelerimizin sorunlarına çözümler getirilmekte ve hak arama konusunda destek olunmaktadır.

Bu nedenle, emeklilerimiz derneğimiz çatısı altında güçlerini birleştirmeli ve baskı grubu olan derneğimize destek olmalıdır. Bunu başardığımızda, yarınlar daha güvenli bakmak için birlikte mücadele edeceğiz.

**Abdülkadir
ERSAL**

**Genel
Teşkilatlandırma
Sekreteri**

**Isparta
Şube Başkanı**

Bakan Işıkhani: Emekliler Yılı Çalışmalarına Başlıyoruz.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız Sayın Prof. Dr.: "Emeklilerimizin yaşam kalitesini artıracak, fiziksel ve ruhsal sağlık, sosyal ve kültürel yönden zenginleştirecek birçok çalışmayı, Emekliler Yılı kapsamında hayata geçiriyoruz. PTT AVM'de, Tarım Kredi Kooperatif Marketleri'nde, Türk Hava Yolları'nda, TCDD'de, GSM operatörlerinde, sinema ve tiyatrolarda,

PTT Kargo'da emeklilere özel indirimler ve kampanyalar başlatacağız. Ayrıca Türkiye'nin önde gelen zincir marketlerinde ve giyim mağazalarında da emekli vatandaşlarımıza özel indirimler sağlayacağız. Belediyeler Birliği ile protokol yaparak emeklilerimizin Kültür Turlarıyla ücretsiz olarak Türkiye'yi şehir şehir dolaşmalarının temellerini atacağız."

Cumhur İttifakı ABB Başkan adayı Altınok, Türkiye Emekliler Derneği'ni ziyaret etti

Ziyarete, emeklilere yönelik projelerini anlatan Turgut Altınok, "Emekliye destek olacağız. Emekliye bin lira yerine 5 bin lira vereceğiz. 15 Nisan'da yatıracamız hesaplarına. Ankara'da emeklilere ulaşımı sınırsız, sayısız, ücretsiz yapacağız. Bursa modeline geçeceğiz. Kim biniyorsa onun da parasını vereceğiz." dedi.

Altınok, doğal gaz desteğini 1000 liraya çıkaracaklarını ve 4 ay vereceklerini söyledi. Altınok, "Yaklaşık 10 bin lira bizim de emeklilerimize katkımız olacak. Ülkemizin bugünlere gelmesinde emeklilerimizin yürekleri, gönülleri, çileleri var. Hiçbir emeklimizi darda, yolda, sıkıntıda asla bırakmayacağız." ifadesini kullandı.

ABB bünyesinde faaliyet gösteren şirketlerin büyük bölümünün bataklık ve zararda olduğunu iddia eden Altınok, "Ankara bir 5 yıl daha Yavaş ile gitmez. Çünkü kredi, sermaye bitti. Yeni yollar, yeni metrolar yok." diye konuştu.

Altınok, Ankara'da ulaşım problemi olduğunu altını çizerek, ABB'nin SGK prim borçlarının da bulunduğunu aktardı. Ankara'yı dünya başkentleri arasına sokacaklarını belirten Altınok, şunları kaydetti:

"Biz Ankara'ya çok iş yapacağız. 'Benden eser beklemeyin, hizmet beklemeyin. Benim projem yok' diyor. 'Yol yapsaydım da trafik mi sıkışsaydı' diyor. Bir belediye başkanı bunu söyler mi? Trafik problemini nasıl çözeceğiz? Yeni bulvarlar, yeni yollar, metrolar, alt geçit, üst geçit, tünellerle çözeceğiz. Bu şehrin dünya başkentleriyle yarışan bir şehir olması lazım. Dünyada yaşanılabilir başkentler arasında yüz tane şehir var. Ankara'nın A'sı yok."

Ziyarete AK Parti Ankara Milletvekili Jülide Sarıeroğlu, AK Parti Ankara İl Başkan Yardımcısı Cemal Güngör, Cumhuriyet İttifakı Çankaya Belediye Başkan Adayı Duhan Kalkan, AK Parti Çankaya İlçe Başkanı Muhammed Baran Karaduman yer aldı.

Türkiye Emekliler Derneği: Emeklileri yoksullaştıran politikalara son verilmeli!

Türkiye Emekliler Derneği Başkanlar Kurulu toplantısı, 6 Mart 2024 tarihinde Ankara’da Genel Merkez Toplantı Salonunda gerçekleştirildi.

2024 yılı, Cumhurbaşkanı sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından “Emeklilik Yılı” ilan edilmiştir. Emekliler yılını, Derneğimiz “Emekliler Yılı, Telafi Yılı” olarak değerlendirmektedir. Sosyal Güvenlik Kurumu’nun paydaşı ve emeklilerin hak savunucusu olan Türkiye Emekliler Derneği, emeklilik yılında düzenlenecek tüm etkinliklere destek verecek, emeklilerin sorunlarının çözümü için mücadele edecektir.

Emekli aylıklarının geçim özelliğini yitirdiğine dikkat çeken Türkiye Emekliler Derneği Başkanlar Kurulu; “Kurdaki artış, enflasyondaki yükseliş, güncellenme katsayısı ve aylık bağlama oranlarındaki kayıplar nedeniyle, alım gücü düşen emeklilerimize yapılacak bir intibak düzenlemesiyle aylıkları iyileştirilmeli ve hakları teslim edilmeli” çağrısında bulundu.

Başkanlar Kurulu Toplantısında yapılan değerlendirmeler ışığında şu tespitler yapıldı: “Devlet, emekli aylıklarını iyileştirecek ve insanca yaşamaya yetecek aylığın ödenmesini garanti edecek değişikliklere gitmelidir. Emeklilerin yoksulluk döneminden çıkarılarak, emeklisi mutlu bir ülke olunması için sosyal güvenlik sistemimiz sil baştan yeniden düzenlenmelidir.

Ödenmekte olan gelir ve aylıkların zorunlu ihtiyaçları karşılamaktan uzak kalması, sosyal güvenlik sorununa dönüşmüştür. Çeyrek asır çalışarak prim ve vergi ödeyen ve her eserde emeği olan emeklilerimize hak ettikleri aylığın ödenmesi, sosyal devletin en önemli görevi olmalıdır.

Gelir eşitsizliği en fazla emeklilerimizi etkilemektedir. Milli gelirden en az payı emeklilerin alması, sosyal güvenlik sistemimizin zayıflatılmasından kaynaklanmaktadır. Kişi başına düşen milli gelir olan 13 bin 100 Dolar’ın dörtte birini emekliler almaktadır. Gelir dağılımı sonuçlarına göre, ülke nüfusunun yüzde 80’inin milli gelirden hak ettiği payı alamaması, toplumsal büyük bir sorundur. Her kesimin milli gelirden hak ettiği payı alması için vergi, ücret ve sosyal güvenlik politikaları ve araçları yeniden ele alınmalıdır. Emeklileri yoksullaştıran politikalara son verilmelidir. Önemli bir kısmı, hanede kişi başına düşen asgari ücretin üçte birinden az gelire sahip olan emeklilerimizin, sosyal yardım ve dayanışma vakıflarına başvurması, emeklilerimiz için onur kırıcı bir durumdur. Emeklilik, gelecek güvencesi olarak görülmeli ve insanca yaşamaya yetecek gelir ve aylık ödenmelidir.

31 Mart 2024 tarihinde yerel seçimler yapılacaktır. Belediyelerin taahhütleri arasında emeklilerimize ekonomik, sosyal ve kültürel olarak destek vaatleri, aslında emeklilerin bu yardımlara muhtaç hale geldiklerinin en açık göstergesi olmuştur.

- Bütün bu gerçekler doğrultusunda, acilen;
- İntibak düzenlemesi Emekliler Yılı’nda hayata geçirilerek, mağduriyetler giderilmelidir.
 - Emeklilere, seyyanen iyileştirme yapılmalıdır.
 - Bayram ikramiyesi alım gücü çok düştüğünden, belirlenen tutar yeniden revize edilmelidir.
 - Emeklilerden, sağlıkta katkı payı alınmamalıdır.
 - Derneğimizin girişimleriyle elde edilen Promosyon hakkı, yine derneğimizin de emeklileri temsil ettiği bir sistemle, günün koşullarına göre belirlenmelidir.
 - Evi olmayan emeklilerimize Kira Desteği sağlanmalıdır.

TÜED – DIGITURK İNDİRİM ANLAŞMASI

TÜED – DIGITURK yetkili bayi Koza Teknoloji İletişim işbirliğiyle Taraftar Paketleri, Eğlencenin ve Avrupa'nın Yıldızı paketi, Sporun Yıldızı Paket ve Yıldız Dolu Paketlerinde eski aboneler de dahil, üyelerimize özel %25 ek indirim fırsatı sunuldu. Ayrıca ilk kez abone olan aktivasyonu gerçekleştirilen üyelerimize de 250 TL tutarında A101 marketlerinde geçerli alış-veriş çeki hediye edilecek.

TÜED – DIGITURK yetkili bayi Koza Teknoloji İletişim Enerji Danışmanlık San. Tic. Ltd. Şti. işbirliğiyle Taraftar Paketleri, Eğlencenin ve Avrupa'nın Yıldızı paketi, Sporun Yıldızı Paket ve Yıldız Dolu Paketlerinde eski aboneler de dahil, üyelerimize özel %25 ek indirim fırsatı sunuldu. Ayrıca ilk kez abone olan aktivasyonu gerçekleştirilen üyelerimize de 250 TL tutarında A101 marketlerinde geçerli alış-veriş çeki hediye edilecek.

TÜED adına Genel Başkanımız Kazım Ergün tarafından imzalanan protokolü, Koza Teknoloji İletişim adına firma yetkilisi Murat Birlik imzaladı. Mamak Şube Başkanımız Murat Tokgöz de imza töreninde hazır bulundu.

Yeni abone olmak isteyen veya DIGITURK abonesi olup, indirim fırsatından yararlanmak isteyen üyelerimizin DIGITURK bayilerine başvurmalarına gerek kalmadan tüm işlemlerini telefonla yapabileceklerini belirten TÜED Genel Başkanı Kazım ERGÜN; "Bu büyük kolaylığı da Emekliler Yılı'nda bizlere sunan firma yetkililerine teşekkür ediyoruz" dedi.

Bilgi ve abonelik işlemleri için lütfen aşağıdaki telefon numaralarını arayınız.
0242 722 06 06
0501 070 06 07

Konya Şubemiz 8 Mart Çelengiyle ATAMIZIN Huzurundaydı

TÜED Konya Şubemiz, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde Atamızın huzurundaydı. Konya Şube Başkanımız Gülhan Çağlar etkinliğe ilişkin yaptığı açıklamada; "Türkiye Emekliler Derneği olarak dünyayı güzelleştiren kadınlarımızın değerinin bilineceği, tüm haklarını alacağı bir yıl olması dileği ile; Atatürk Anıtına çelenk koyma törenindeydik. Türk kadınına en yüksek değeri gösteren ve en önemli hakları sunan büyük önderimize şükranlarımızı sunduk" dedi.

ÇANKAYA ŞUBE BAŞKANLIĞIMIZ 16. GENEL KURULUNU GERÇEKLEŞTİRDİ

Çankaya Şube Başkanlığımız 16. Olağan Genel Kurulunu 1 Mart 2024 Cuma günü gerçekleştirdi. Divan Başkanlığını Genel Sekreterimiz Gazi Aykırı, Divan Başkan Yardımcılığını Genel Mali Sekreterimiz Ünal Bandır, Genel Eğitim Sekreterimiz Mehmet Nalbantbaşı, Divan Katip Üyelikliğini Genel Teşkilatlandırma Sekreterimiz Abdulkadir Ersal, Genel Denetim Kurulu Başkanımız Hüseyin Ekmen yaptığı genel kurul sonuçlarına göre; Şube Başkanlığına Ejder Gök seçildi. Yönetim Kurulu Üyeleri; Musa Gündüz, Hasan Akgül, Murtaza Ak, İdris Sevim, Denetim Kurulu Üyeleri ise; Süleyman Kalyoncuoğlu, Mehmet Erşahin, Sengül Çetin Yılmaz olarak seçildiler.

TARSUS ŞUBE BAŞKANLIĞIMIZ 13. GENEL KURULUNU GERÇEKLEŞTİRDİ

Tarsus Şube Başkanlığımız 13. Olağan Genel Kurulunu 9 Mart 2024 Cumartesi günü gerçekleştirdi. Divan Başkanlığını Genel Başkanımız Kazım Ergün, Divan Başkan Yardımcılığını Genel Sekreterimiz Gazi Aykırı, Genel Mali Sekreterimiz Ünal Bandır, Divan Katip Üyelikliğini Genel Eğitim Sekreterimiz Mehmet Nalbantbaşı, Genel Teşkilatlandırma Sekreterimiz Abdulkadir Ersal, Genel Denetim Kurulu Başkanımız Hüseyin Ekmen, Gölbaşı Şube Başkanımız Ersin Tümtürk'ün yaptığı genel kurul sonuçlarına göre; Şube Başkanlığına Arif Kılınç seçildi. Yönetim Kurulu Üyeleri; Bilal Zıvdır, Muhammet Esen, Recep Koyuncu, Esabil Paçal, Denetim Kurulu Üyeleri ise; Hikmet Aydoğan, Murat Talaş, Nergiz Özşahin olarak seçildiler.

BALIKESİR ŞUBE BAŞKANLIĞIMIZ 21. GENEL KURULUNU GERÇEKLEŞTİRDİ

Balıkesir Şube Başkanlığımız 21. Olağan Genel Kurulunu 25 Mart 2024 Pazartesi günü gerçekleştirdi. Divan Başkanlığını Genel Teşkilatlandırma Sekreterimiz Abdulkadir Ersal, Divan Başkan Yardımcılığını Bandırma Şube Başkanımız Ahmet Türkmen, Divan Katip Üyelikliğini Birol Şeker, Bandırma Şube Yönetim Kurulu üyesi Fettah Kara'nın yaptığı genel kurul sonuçlarına göre; Şube Başkanlığına Özdemir Kalkan seçildi. Yönetim Kurulu Üyeleri; Gönül Yavaş, Hüseyin Sarı, İsmail Ekim, Adnan Gülmez, Denetim Kurulu Üyeleri ise; Mehmet Güney, Mehmet Başaran, Osman Taşdemir, Ali Başaran, Cüneyt Yiğiter olarak seçildiler.

Belediye Başkan Adayı Lütfü Savaş Şubemizi Ziyaret Etti

Hatay CHP Belediye Başkan Adayı Lütfü Savaş, depremde yıkıma uğradığı için konteyner kentte hizmetlerini sürdürmek zorunda kalan TÜED İskenderun Şubemizi ziyaret ederek sorunları ve talepleri dinledi.

Şube Başkanımız Hüseyin Göde konuk başkana ziyaretten ötürü teşekkür ederek, bölgede sunan sivil toplum kuruluşlarının ve emeklilerin ciddi sorunlar yaşadığına dikkat çekerek, yetkililerin acil tedbirler alması gerektiğini ifade etti.

YILLARCA ASGARI ÜCRETİN HEP ÜZERİNDE OLAN EN DÜŞÜK EMEKLİ AYLIĞI, YAKLAŞIK 30 YILDA, ASGARI ÜCRET KARŞISINDA ERİDİKÇE ERİDİ...

ERGÜN: EMEKLİNİN DENGESİ BOZULDU...

Geçmişte 4447 ve 5510 sayılı kanuni düzenlemelerle asgari aylık bağlama oranı yarı yarıya düşürüldü. Bunun sonucu olarak emekli aylıkları da aynı oranda azaldı. Bugün asgari ücret üzerinden SGK primi yatırılan çalışanlar, emekli olduklarında asgari ücretin çok altında aylık alıyor. Emekli aylıklarında, sosyal ödemelerinde norm ve standart birliğinin sağlanması için 506 Sayılı Kanun döneminde olduğu gibi, gösterge sistemine geçilmeli ve alt sınır aylık bağlama oranı yüzde 70 olarak belirlenmelidir.

- İLK KIRILMA 2016 YILINDA BAŞLADI...

- 2019'DAN İTİBAREN AŞIRI ERİME BAŞLADI...

Kısa Adı TÜED olan Türkiye Emekliler Derneği tarafından yapılan bir araştırmaya göre; 2019 yılından bu yana geçen 6 yıllık sürede sürekli olarak asgari ücretin altında kalmaktadır.

Araştırmaya göre; 1995 yılı Aralık ayı rakamlarına göre en düşük emekli aylığı 10 milyon 164 bin 511 TL iken, asgari ücret 8 milyon 460 bin TL idi.

2016 yılı Aralık ayına kadar asgari ücretin üzerinde kalan emekli aylıkları ilk kez bu tarihte asgari ücretin bir miktar altına indi. Bu tarihte neredeyse eşitlenen rakamlar, 2017 ve 2018 yıllarında cüzi bir miktarda olsa emekli aylıklarının lehine döndü. 2018 yılı Aralık ayında en düşük emekli aylığı 1647,66 TL iken asgari ücret bunun 44 TL altında kaldı ve 1603,12 TL olarak belirlendi.

En az aylık ödemesinin getirilmesiyle birlikte, 2019 yılı Aralık itibarıyla emekli aylıklarının asgari ücret karşısında iyiden iyiye erimeye başladığı görüldü ve bu tarihten itibaren bugüne gelene kadar aradaki fark öngörülemez bir boyuta ulaştı. 2023 yılı rakamlarına göre en düşük emekli

aylığı (hazine desteği ile) 7500 TL olarak belirlendi ancak, asgari ücret bunun 3902,32 TL üzerinde, yani 11.402,32 TL olarak uygulandı.

Açıkça görüldüğü gibi geçen 30 yıl içerisinde, son 6 yıl hariç olmak üzere, asgari ücretin hep üzerinde olan taban emekli aylıkları, son 6 yılda hızla eriyerek asgari ücretin çok altında kalmıştır.

Araştırmayı değerlendiren TÜED yetkilileri; son 5 yılda izlenen bu politikanın emekli aylıklarının giderek düşürdüğünü ve 1994 yılında Dünya Bankası'nca başlatılan "sosyal güvenlik harcamalarının kısılması" projesiyle, paralel politikalar olduğuna dikkat çekerek; "Emeklilerin gelir düzeyleri giderek düşmekte, yıllarca yüksek prim ödeyenlerin aylıkları bile taban aylık veya ortalama aylık seviyelerine indirilmektedir. Aylıkların seviyelerinin iyice düşmesi nedeniyle, resmi yayınlarda ortalama emekli aylıklarına yer verilemez hale gelmiştir. Çünkü artık ortalama aylıklar, taban aylıklara çok yakın olduğu için herhangi bir karışıklığa yer verilmesi istenmemektedir.

Bu durum resmi makamlarca da açıkça ifade edilmektedir. Müdahale edilmediği takdirde emekli aylıklarının alım gücü giderek daha da düşecektir. Bu nedenle emekli aylığı hesaplama sisteminde; yeniden eski uygulamalara dönülmesi, en az aylık bağlama oranının geçmişte olduğu gibi %70'e çekilmesi, gösterge ve basamak sistemine dönülerek, kademeli aylık bağlama yönteminin getirilmesi en doğru uygulama olacaktır" dediler.

	En Düşük Emekli Aylığı	Asgari Ücret (NET)
1995 Aralık	10.164.511 TL	8.460.000 TL
1996 Aralık	15.292.900 TL	11.339.802 TL
1997 Aralık	30.548.788 TL	23.474.588 TL
1998 Aralık	53.759.125 TL	34.573.946 TL
1999 Aralık	84.280.000 TL	70.110.000 TL
2000 Aralık	119.051.010 TL	86.922.900 TL
2001 Aralık	196.036.347 TL	122.186.520 TL
2002 Aralık	257.051.528 TL	184.251.937 TL
2003 Aralık	332.051.528 TL	225.999.000 TL
2004 Aralık	400.797.449 TL	318.233.475 TL
2005 Aralık	449.756.000 TL	350.150.000 TL
2006 Aralık	476.860.000 TL	380.460.000 TL
2007 Aralık	526.505.000 TL	419.150.000 TL
2008 Aralık	575.263.000 TL	503.260.000 TL
2009 Aralık	608.28 TL	546.48 TL
2010 Aralık	692.28 TL	599.12 TL
2011 Aralık	782.38 TL	658.95 TL
2012 Aralık	851.81 TL	739.79 TL
2013 Aralık	922.55 TL	803.68 TL
2014 Aralık	1.007.01 TL	891.03 TL
2015 Aralık	1.079.52 TL	1.000.54 TL
2016 Aralık	1.287.68 TL	1.300.99 TL
2017 Aralık	1.428.01 TL	1.404.06 TL
2018 Aralık	1.647.66 TL	1.603.12 TL
2019 Aralık	1.906.52 TL	2.020.90 TL
2020 Aralık	2.146.99 TL	2.324.71 TL
2021 Aralık	2.523.06 TL	2.825.90 TL
2022 Aralık	4.506.34 TL	5.500.35 TL
2023 Aralık	7.500 TL	11.402.32 TL
2024 Ocak	10.000 TL	17.002.12 TL

EŞREFPAŞA ŞUBEMİZ DÜNYA KADINLAR GÜNÜNÜ KUTLADI

Eşrefpaşa Şubemiz kadın üyelerinin Dünya Kadınlar Gününü Kutlamak için program düzenledi. Eğlence ağırlıklı programa Hukuk Danışmanımız Cafer Tufan Yazıcıoğlu katılarak bir konuşma yaptı. Yazıcıoğlu konuşmasında : “Anadolu Tanrıçası Kibele kadındır. Kadın baş tacıdır. Anadır. Kadının emeği ne yazık ki değer bulmamakta bu nedenle de milli gelirin hesabında değerlendirilmemektedir. Çocuk ve yaşlıya bakan kadılarımız devletin görevini ücretsiz olarak yapmaktadırlar. Bu nedenle 2024 Emekli yılında Kadınlarımızın sigorta primlerinin tamamının genel bütçeden ödenmesi beklentimizdir. TÜED Kadın üyelerimizin çoğunlukta ve etkin olduğu Bir sivil Toplum kuruluşudur” dedi. Eşrefpaşa Şube Başkanımız Baki Yapıcı da katılan üyelere teşekkür ederek, birlik içinde olmanın önemini belirtip TÜED’in çalışmaları hakkında bilgi verdi.

Bursa Şubemizden 8 Mart Etkinliği

TÜED Bursa Şube Başkanlığımız, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle kadın üyelerine bir etkinlik düzenledi. Bir restoranda bir araya gelen kadın üyelerimiz gönüllerce eğlendiler. Etkinliğe ilişkin bir açıklama yapan Bursa Şube Başkanımız Arif Tezbulur, emeklilerin çok zor bir dönemden geçtiğine dikkat çekerek; “Bu dönemin bütün yükünü de kadınlarımız yaşıyor. Onları bir nebze de olsa rahatlatmak istedik. Günlerini kutlamak istedik” dedi.

TÜED'den Ramazan ayına özel emeklilere destek!

Ramazan ayı ile birlikte gıdada yaşanan fiyat artışları emeklileri vurdu. Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) fiyat artışlarından emekliyi korumak için erzak paketi hazırladı. Uygulamanın Ankara, Bursa, İzmir ve Manisa illerinde pilot olarak başlatıldı.

EMEKLİLER ERZAK PAKETLERİNİ UYGUN FİYATA ALABİLECEK

Sabah'tan Barış Şimşek'in haberine göre, TÜED'in hazırladığı erzak paketi ile emeklilere destek olacak. Proje sorumlusu Türkiye Emekliler Derneği Mamak Şube Başkanı Murat Tokgöz, "Piyasa değeri 2.000 TL civarında olan gıda kolilerini 1.500 TL'ye alma imkânı sağladık. Ramazan'a denk gelen bu ay emeklilerden ödeme talebimiz de yok." dedi.

TÜED, emeklilere verilecek erzak paketlerinin ödemesini de alacak. Tokgöz, iki taksitte ödenecek Ramazan kolileri ile ilgili “Sonraki iki ayda 750'şer TL olmak üzere iki taksitte ödemelerini isteyeceğiz” dedi.

Emekliler insanca yaşamaya yetecek ücret istiyor

Türkiye Emekliler Derneği Kırıkkale Şube Başkanı Zekeriya Aytakin, emeklilerin yoksulluk döneminden çıkarılarak emekli mutlu bir ülke olabilmek sosyal güvenlik sisteminin sil baştan yeniden düzenlenmesi gerektiğini söyledi.

EMEKLİLERİN DURUMU SOSYAL GÜVENLİ SORUNUNA DÖNÜŞTÜ

Ödenmekte olan gelir ve aylıkların zorunlu ihtiyaçları karşılamaktan uzak kalmasının sosyal güvenlik sorununa dönüştüğünü belirten Aytakin, "Çeyrek asır çalışarak prim ve vergi ödeyen ve eserde vergi ödeyen ve her eserde emeği olan emeklilerimize hak ettikleri aylığın ödenmesi sosyal devletin en önemli görevi olmalıdır. Gelir eşitsizliği en fazla emeklilerimizi etkilemektedir milli gelirden en az payı emeklilerin alması sosyal güvenlik sistemimizin zayıflatılmasından kaynaklanmaktadır. Kişi başına düşen milli gelir olan 13 bin 100 dolar ın dörtte birini emekliler almaktadır. Gelir dağılımı sonuçlarına göre ülke nüfusunun yüzde 80 nin milli gelirden hak ettiği payı alamaması toplumsal büyük bir sorundur. Her kesimin milli gelirden hak ettiği payı alması için vergi ücret ve sosyal güvenlik politikaları ve araçları yeniden ele alınmalıdır" dedi.

Emeklinin iftar sofrası boş kaldı

Ramazan ayında artan maliyetler sebebiyle zaten düşük olan emekli maaşının Ramazan giderlerini karşılamadığını belirten Beypınar, "Emekli neredeyse iftarda yediğiyle yemekle oruç tutuyor. Sahur yapamayan, yiyecek yemeğini bulamayan binlerce emekli var" dedi.

Ramazan ayına girilmesiyle birlikte bolluk içindeki sofralar emekliler için tarihe karıştı. Her geçen gün artan hayat pahalılığı sebebiyle emeklilerin zaten düşük olan alım gücü, Ramazan'da fiyatların artması emekliyi daha zor duruma sokuyor. Kırmızı etten beyaz ete, süt ürünlerinden sebze meyveye kadar birçok kaleme Ramazan'a girilmeden önce arka arkaya zamlar geldi. Öte yandan 3 bin TL olarak açıklanan bayram ikramiyesi ise 15 milyona yakın emekliyi hüsrana uğrattı. Asgari ücretin bin 603 TL olduğu 2018 yılında belirlenen bayram ikramiyesi, asgari ücretin yüzde 62'si tutarındaydı. 2024 yılında 3 bin TL'lik bayram ikramiyesi asgari ücretin yüzde 18'ine geriledi. Emeklinin aldığı maaşla pide bile alamayacak duruma geldiğini belirten Tüm Emekliler Derneği (TÜED) İzmir Şube Başkanı Zekeriya Beypınar, "Emeklinin durumu Ramazan'dan önce zaten zordu, Ramazan ayına girince daha da zor olmaya başladı. İki pide alamayacak duruma geldik. Biz kime ne yaptık ya? Benim çevremde olan emekli arkadaşlarım iftar çadırlarını kollar oldu. Bizim kimseyle bir sorunumuz yok. Mübarek Ramazan'da bari emeklinin sofrası bol olsun" diyerek yetkililere sitem etti.

EMEKLİ İFTAR YAPAMIYOR

Emeklinin aldığı maaşla iftarı zor yaptığını ve gece sahura kalkamadığını söyleyen Beypınar, "Emeklinin durumu Ramazan'dan önce zaten zordu, Ramazan ayına girince daha da zor olmaya başladı. İki pide alamayacak

duruma geldik. Aldığımız maaş 10 bin TL. Bunun altına 8 bin TL alan vatandaşlarımız var. Soruyorum size 8 bin TL ile kaç iftar, kaç sahur yapabilirsiniz? Her gün etiketler güncelleniyor fiyatlar artıyor. Emekli neredeyse iftarda yediği yemekle oruç tutuyor. Sahur yapamayan sahurda yiyecek yemeğini bulamayan binlerce emekli var.

Tek çeşit yemekle iftar mı açılır? Yaşımızla doğru orantılı beslenemiyoruz. Sadece makarna ve ekmekle doymak değil doğru şekilde beslenmek istiyoruz. Biz kime ne yaptık ya? Benim çevremde olan emekli arkadaşlarım iftar çadırlarını kollar oldu. İftar çadırlarına gidelim elbet ama yaşımızdan dolayı birçoğumuz bu çadırlara gitmekte zorluk çekiyoruz. Bizim kimseyle bir sorunumuz yok. Mübarek Ramazan'da bari emeklinin sofrası bol olsun" diye konuştu.

Türkiye Emekliler Derneği Trabzon Şube Başkanı: "Emekliler Yıl Boyu Oruçlu"

Türkiye Emekliler Derneği Trabzon Şube Başkanı Burhan Bayraktar, emeklilerin yıl boyunca oruçlu olduğunu belirtti. Bayraktar, "Mübarek Ramazan ayındayız ancak ekonomik şartlar ve yetersiz beslenme nedeniyle emekliler sıkıntı yaşıyor. Emekliler olarak beslenme yetersizliğinden bıktık. Trabzon'daki emeklilerin sesi olarak, emeklilere hakaret ediliyor" dedi. Bayraktar, emeklilerin çoğunun 10 bin TL'nin altında maaş aldığını vurgulayarak, siyasilerin emekliler üzerinden oy almak istediğini ifade etti. Ek olarak, "Hiçbir dönemde, ihtilaller dahil, emekli asgari ücretin altında maaş almamıştır. Bardak yüksekte yere düşüp kırılmıştır. Emekli mağdur olmuştur. Hakkımız olanı istiyoruz. Yoksulluk sınırı oranında bir maaş talep ediyoruz" şeklinde konuştu.

İYİ Parti'den Manisa Şubemize Nezaket Ziyareti...

İYİ Parti Manisa Milletvekili Şenol Sunat, İl Başkanı Ali Zafer İksir, Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Dr. Gürhan Özcan, İl Teşkilat Başkanı Gözde Aytaç Türkiye Emekliler Derneği Manisa Şubemizi ziyaret ettiler. Emeklilerimizin yerel yönetimden istekleri ve beklentileri hakkında bilgi aldılar. Şube Başkanı ve yönetim kurulu adına kendilerine teşekkür eder, başarılar dileriz.

TÜRKİYE YAŞLI PROFİLİ ARAŞTIRMASI SUNUMU YAPILDI

2023 Yılında Türkiye İstatistik Kurumu tarafından gerçekleştirilen “Türkiye Yaşlı Profili Araştırması” sonuçları, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Mahinur Özdemir Göktaş tarafından 22 Mart 2024 tarihinde, 75. Yıl Huzurevi'nde yapılan toplantıda paylaşıldı. Bu araştırma; 65 yaş ve üzeri nüfusun yaşamına dair kapsamlı bir bakış açısı sunarak, yaşlılarımızın ihtiyaçlarını ve taleplerini daha iyi anlamamızı ve onlara yönelik daha etkili politikalar geliştirmemizi sağlayacak.

Bakan; “Araştırmanın, yaşlılarımızın yaşamına dair öz bir bilgi kaynağı olmanın yanı sıra, “Türkiye Yüzyılı”

vizyonu doğrultusunda yaşlı dostu bir toplum inşa etme çabalarımıza da önemli katkılar sunacaktır” dedi. 2023 yılında ülkemizde yaşlı nüfus oranı 10,2'ye yükselerek, ilk defa çift haneli rakamları gördü ve artık BM verilerine göre çok yaşlı toplum olduk. Türkiye yaşlı nüfusta; 184 ülke içinde 67. sırada. Her 4 haneden birinde en az bir yaşlı var.

Yaşlıların yüzde 64,4'ü torunları ile her gün ilgileniyor. Yüzde 38,2'si ücretsiz seyahat hizmeti alıyor. Toplantıda derneğimizi hukuk danışmanımız Av. Cafer Tufan Yazıcıoğlu temsil etti.

YAŞLILARA SAYGI HAFTASI'NDA ANKARA HACI BAYRAM VELİ ÜNİVERSİTESİ'NDE YAŞLI HAKLARI KONFERANSI

Yaşlılara Saygı Haftası'nda, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü ile Yaşlılık Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin ortaklaşa düzenlediği, sosyoloji buluşmalarında, 21 Mart 2024 tarihinde, üniversitenin İttri Yerleşkesi'nde toplantı yapıldı.

Toplantıda Üniversite öğretim üyesi Prof. Dr. Ayşe Canatan; sayılarla yaşlıları anlatırken, hukuk danışmanımız Av. Cafer Tufan Yazıcıoğlu, “Yaşlı Hakları”konulu konferansı verdi. Yazıcıoğlu; konferansında, Hacı Bayram Veli'nin Sultan 2. Murat Han'a verdiği nasihat; “Yaşlılara saygı göster, gençlere sevgi göster” sözünü hatırlatarak ulusal ve uluslararası alanda Türkiye Emekliler Derneği'nin, yaşlı hakları oluşması noktasında verdiği kararlı mücadeleleri anlattı. Öğrencilerin ilgiyle izlediği konferans Yazıcıoğlu'na plaket takdimi ile sona erdi.

YAŞLILAR İÇİN DİJİTAL HAKLAR DİYALOG TOPLANTISI

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM) Dijital Haklara erişim inisiyatifi İzmir'de “Yaşlılar için Dijital haklar :Birlikte Güçlüyüz. Diyalog Toplantısı” düzenlendi. Toplantıda Yaşlıların Dijital Haklarının durumu , Yaşlıların Digital Okur yazarlık düzeyleri, yaşlılar için erişilebilir dijital ürünler ve hizmetler ile dijital alanda yaş ayrımcılığı ayrı oturumlarda tartışıldı. Ulusal ve Uluslararası düzeyde yaşlı hakları , mevcut durum analizi, dijital dünyaya yaşlı katılımının sağlanması, hakların korunması , Dünyada yaşlı haklarının durumu, ve erişilebilirlik ile iyi uygulama örnekleri tartışılırken dijital haklar için politika geliştirildi. Toplantıda Derneğimizi temsil eden hukuk Danışmanımız Cafer Tufan Yazıcıoğlu; Türkiye Emekliler Derneğinin BM nezdinde ve diğer Uluslar arası Kuruluşlarda yaptığı Yaşlı Hakları oluşturulması mücadelesini aktararak Ulusal Düzeyde olan gelişmelerde örnekler verdi. Türkiye emekli Profili anketi çalışmamız sonuçları Dijitalleşme ve Yaşlı Hakları açısından toplantıda değerlendirildi. Toplantıda çeşitli üniversitelerden öğretim görevlileri de çalışmaya katkı verdiler. Sonuç raporu ilgili mercilere iletilecek.

Torba kanun tasarısı Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kabul edilerek yasalaştı. Kabul edilen 7143 Sayılı Kanun ile yapılan düzenlemeye göre; Türkiye genelinde yaklaşık 12 milyon emekliye dini bayramların öncesinde (Ramazan ve Kurban bayramı) 1000 TL ödeme yapılacaktır.

Tabi ki, bu ikramiye sürecinin de bir başlangıcı ve gelişme, olgunlaşma süreci vardı. Emeklinin hak arama mücadelesinde her zaman olduğu gibi bu süreci de başlatan TÜED olmuştur.

**İLK TEKLİF, 1970 YILINDA
TÜED KURUCU BAŞKANI SADI
HEPER'DEN GELMİŞTİ...**

Derneğimizin kurucusu Sadi Heper, 7 Haziran 1970 tarihinde gerçekleştirilen MKE Kurumu Emekli, Malul, Dul ve Yetimleri Cemiyeti'nin 5. Genel Kurulu'nda yaptığı konuşmada emeklilerin talep ve beklentilerini sıralarken ülke gündemine de ilk kez girecek olan "Emekliye İkramiye" konusuna değinmişti. Heper, konuşmasında söz konusu talebin ilgili makamlara da intikal ettirildiğine vurgu yaparak; "Emekli maaşlarımız eskiden olduğu gibi her ay ödenmeli, işçilere olduğu gibi emeklilere de yılda iki maaş ikramiye verilmelidir" demişti.

**EN MANİDAR TEKLİF 2012 HAZİRAN'INDA,
GENEL BAŞKANIMIZ KAZIM ERGÜN'DEN
GELMİŞTİ...**

2012 Yılı'nın ortasında, en manidar teklif ise Türkiye Emekliler Derneği Genel Başkanı Kazım Ergün'den gelir. Her yıl büyük önderimiz Atatürk'ün emekliye ayrıldığı tarih olması sebebiyle kutladığımız, "30 Haziran Emekliler Günü"nde, dönemin Başbakanı Erdoğan'a bir mektup göndererek, "Her yıl 30 Haziran tarihinde kutlanan Emekliler Günü ve kapsayan hafta içerisinde olmak ve bu adla anılmak kaydıyla bütün emeklilere yılda bir defa ve seyyanen olmak üzere asgari ücretten az olmayacak şekilde Emekliler Günü İkramiyesi ödenmesini" talep etmişti. (26.06.2012)

**TÜED: "TEKLİFLERİNİZİ SEÇİM
BİLDİRGELERİNİZE KOYUN..."**

Ardından geline süreçte, Türkiye bir Genel Seçim atmosferine girer. Emeklinin talep ve beklentilerini bütün siyasi partilerin ve kamuoyunun gündemine taşınması amacıyla Türkiye Emekliler Derneği (TÜED) Genel Başkanımız Kazım Ergün, bir "Talepler Bildirgesi" yayımlar. 1 Nisan 2015 tarihinde basında da geniş yer bulan ve partilerin seçim bildirgelerinde geniş yer bulmasını istediğimiz beklentileri içeren bu bildirgede, ikramiyelere ilişkin olarak şu görüşler yer alır:

"Yılda iki kez ve dini bayramlarımızda olmak üzere emeklilerimize birer maaş Refah İkramiyesi verilerek, bu kesimin de ülkenin büyümesiyle oluşan refahtan pay alabilmesi sağlanmalıdır. Bu konuda; geçmişte ve günümüzde parlamentoda temsilen edilen siyasi partilerin grupları tarafından benzer teklifler TBMM'ye sunulmuştur. Bütün siyasi partilerin benzer önermeleri ile aslında bir uzlaşma içerisinde bulunduklarının belgesi bu yasa teklifleri olmuştur."

İşte tam da bu noktada, Genel Başkanımız Ergün'ün bu çıkışı, o güne kadar parlamentoya sunulan

M. Emin TANGÖREN
TÜED Basın Danışmanı

HİÇ BİR HAK KOLAY ALINMADI... EMEKLİYE BAYRAM İKRAMİYESİNİN DE BİR HİKAYESİ VAR...

tekliflerin artık bir sonuca bağlanması gerektiğinin altını çizen tarihi bir tespit olmuştur. Diğer taraftan da; bütün siyasilerin aslında bu konuda hem fikir olmalarına rağmen, neden hala sonuç alınmadığını da sorgulayan bir çıkış olmuştur, Ergün'ün bu çıkışı.

**MART AYINDA 10 BİN LİRA'NIN 2.058 LİRASI
ERİDİ...
GERİYE KALDI 7.942 LİRA...**

Ocak 2024 tarihinden itibaren en düşük emekli ödemesi 10 Bin TL olarak belirlendi. Aradan geçen Ocak, Şubat ve Mart aylarında, TÜİK'e göre belirlenen TÜFE oranı kümülatif toplamda, yüzde 15,06 olarak hesaplandı. Yani bir başka ifadeyle geçen üç ayda herkesin geliri yüzde 15,06 oranında eridi. Yani, hiç güvenilmeyen TÜİK rakamlarına göre bile, emeklinin 1.506 Lirası gitti. Aslında emekli şu anda 8.500 Lira ile geçiniyor. Tabiki önümüzdeki ay bu rakam daha da geriye düşecek.

Bu üç erime, İstanbul Ticaret Odası'na göre; yüzde 15,43 olarak hesaplandı.

ENAG verilerine göre ise üç aylık erime, yüzde 20,58 oranında gerçekleşti. Yani ENAG'a göre 10 Bin Lira'lık emekli ödemesinin 2.058 Lira'sı eridi gitti.

Yani kimse, emekliye 10 Bin Lira veriyoruz, demesin! Ya da hiçbir emeklimiz, 10 Bin Lira gelirim var, dememeli...

Daha yüksek rakamlar alan emeklilerimizde ise kayıp elbette daha büyük. Örneğin 24 Bin Lira aylığı olan bir emeklimizin üç aydaki kaybı TÜİK'e göre 3.614 Lira iken, ENAG'a göre 4.939 Lira.

Özetle, biz üç aydır seçim telaşında derdimizi, muradımızı yetkililere anlatmaya çalışırken; ceplerimizden 3-5 Bin Lira daha gitti.

Şimdi siyasilerimiz seçimin analizlerini yapıyorlar. Durumu açıkça gören TV yorumcuları daha ilk dakikada teşhisi koydu halbuki. Teşhis; "Emeklinin Solunum Yetmezliği" idi. Uygulanabilecek en iyi tedavi de biliniyordu ki, bu asla suni teneffüs değildi. Yaşamsal fonksiyonları yeniden canlandırmak için solunum yollarını açmak gerekiyordu. Lakin yetkililer; "Emekliye yetecek kadar Oksijen tüpü stokumuz yok" dediler.

Bütün bu gerçeklik ortadayken, hala bazıları çıkıp; "Tek sebep, ya da asıl sebep, bu değil" diyebiliyor. Teşhisi bile yanlış yönlendirmeye çalışıyorlar. Gözler önündeki gerçeği bile inkar etmeye çalışıyorlar.

Rahmetli Demirel'in o meşhur tespiti bir kez daha akıllara geliyor. Neydi o söz?

"Boş tencerenin yıkamayacağı iktidar yoktur."

AVRUPA SOSYAL GÜVENLİK REFORMLARI

Teknolojinin gelişmesiyle değişen iş gücü piyasası, doğum oranlarının azalmasıyla yaşanan dünya ve dünya genelinde hissedilen ekonomik kriz, sosyal güvenlik sistemlerinin gözden geçirilmesine ve yeni kuralların uygulanmasını kaçınılmaz hale getirmektedir. Yaşanan krizlere genelde hızlı cevaplar oluşturmasıyla bilinen Avrupa ülkeleri, tarihsel olarak dünyanın en gelişmiş sosyal güvenlik sistemlerine sahiptir. Bölgedeki birçok ülke, nüfusun büyük çoğunluğu için ortak yaşam ve işgücü piyasası risklerine karşı kapsamlı ve yeterli koruma sağlamaktadır. Kişilerin yaşamları boyunca yaygın bir şekilde korunması, sosyal güvenlik sistemlerinin büyük ölçekli krizler yaşanırken ekonomik ve sosyal istikrarın sağlanmasında kilit bir rol oynamaktadır. Bu geniş korumalara rağmen, özellikle göçmenler, kadınlar, kendi hesabına çalışanlar ve dijital platform işlerinde ve diğer yeni istihdam biçimlerinde çalışan kişiler için kayda değer boşluklar devam etmektedir. Bu boşluklar ele alınmadığı takdirde, etkilenen nüfus gruplarının kırılganlığını artırabilir ve sosyal güvenlik sistemlerinin uzun vadeli sürdürülebilirliğini tehdit edebilir. Uluslararası Sosyal Güvenlik Örgütü (ISSA) bu sorunları ele alan, bu sorunlarla mücadele eden ve çözümler üreten ülkeleri inceleyen “Sosyal Güvenlik Alanındaki Gelişmeler ve Eğilimler – Avrupa 2024” raporu yayınladı.

Rapora göre, demografik yaşlanma, bölge genelinde sosyal güvenlik sistemleri için temel bir sorun teşkil etmeye devam etmektedir. Bu da hükümetleri, yaşlılık ve emeklilik sistemlerinde reform yapmaya veya mevcut sistemlerini iyileştirmeye yönlendirmektedir. Artan yaşam ömürleri ve daha yüksek bağımlılık oranları, işgücünde ciddi bir daralmaya ve kamu bütçeleri üzerinde baskılara yol açmaktadır. Yakın gelecekte uzun vadeli bakım da dahil olmak üzere emeklilik, maluliyet ve sağlık sistemleri etkilenecek ve olumsuz etkileri ortadan kaldırmak için gerekli önlemler alınması gerekecektir. Örneğin, emeklilik sistemlerinin uzun vadeli sürdürülebilirliğini ve yeterliliğini korumak için hükümetler emeklilik yaşlarını yükseltmekte ve daha uzun kariyerleri teşvik etmektedir. Bunu yapmak gelirleri güçlendirir ancak etkilenen gruplar için istenmeyen sosyoekonomik sonuçlara da yol açabilir. Örneğin, fiziki güç gerektiren işlerde çalışan kişiler için emeklilik yaşını yükseltmek farklı sorunlara neden olacaktır. Bu nedenle birçok hükümet reformların etkilerini hafifletmek ve aynı zamanda sosyal güvenlik sistemlerine uzun vadeli kamu güvenini sağlamak için kritik öneme sahip politikalar uygulamalıdır.

Son yıllarda Avrupa'daki ulusal sosyal güvenlik reformları, bölge genelinde değişen demografik ve sosyoekonomik gerçeklere yanıt veren sürdürülebilir ve uyarlanabilir sosyal güvenlik sistemlerine duyulan ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır.

Avrupa'da son zamanlarda yapılan sosyal güvenlik reformlarının çoğu, nüfusun yaşlanması ve daha yüksek bağımlılık oranları ile ilgili zorluklara paralel olarak yaşlılık aylıkları üzerine odaklanmıştır. Bu reformlar iki geniş gruba ayrılmaktadır. Birincisi, politika yapıcılar emeklilik sistemlerinin uzun vadeli mali sürdürülebilirliğini ve yeterliliğini sağlamaya çalışmışlardır. Bunu başarmak için bazı ülkeler emeklilik yaşını yükseltmiş ve ertelenmiş emeklilik için teşvikler getirmiş, bazıları ise istihdamın değişen doğasına uyum sağlamak ve yaşlılıkta gelir güvenliğini artırmak için emeklilik programlarını yeniden şekillendirmeye çalışmıştır. İkinci olarak, yeni politikalar emeklilik yardımlarına erişimi genişletmiştir. Bazı reformlar genellikle uzun süredir kariyer yapan çalışanları,

kadınları veya belirli katkı şartlarını karşılayan işsizleri hedefleyen yeni emeklilik seçenekleri yaratmıştır.

Emeklilik Reformları

Rapora göre, son üç yılda Belçika, Fransa ve İrlanda, değişen demografik yapının getirdiği zorlukları ele almak ve emeklilik sistemlerinin uzun vadeli sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla kapsamlı emeklilik reformları uygulamaya başlamıştır.

Fransa, 2023 yılında emeklilik sisteminde önemli bir reform gerçekleştirmiştir. Reform, emeklilik yaşını ve 2027 yılında 43 yıla ulaşacak olan (daha önce 2035 olarak planlanmıştı) tam emeklilik için asgari katkı süresini artırdı. Reform ayrıca asgari aylık katkı payını net yasal aylık asgari ücretin yüzde 85'ine yükseltmiş, hak sahibi ebeveynler için yüzde 5'e varan bir emekli maaşı takviyesi getirmiş ve kamu sektörü çalışanlarını kapsayan çoğu özel sistemi aşamalı olarak kaldırmaya başlamıştır. 2023'te kabul edilen kapsamlı emeklilik sistemi reformunun bir parçası olarak, Fransa'da emeklilik yaşı 2030'da 64 yaşına ulaşana kadar her yıl kademeli olarak üç ay artacaktır. Uzun kariyerli çalışanlar için erken emeklilik yaşı da ayarlanarak sigortalılara, iş gücüne ne zaman girdiklerine bağlı olarak 58, 60, 62 veya 63 yaşlarında emeklilik yardımı talep etme seçeneği sunulmuştur. Daha önce, uzun kariyerli çalışanlar, 16 yaşından önce çalışmaya başlamışlarsa 58 yaşında veya 20 yaşından önce çalışmaya başlamışlarsa 60 yaşında emeklilik yardımı talep edebiliyorlardı.

Daha önceki yapısal reform çabalarını temel alan Belçika, 2023 yılında emeklilik sisteminin kapsamlı bir şekilde elden geçirilmesi için bir anlaşmaya varmıştır. Reformun belirli bileşenlerinin uygulanmasına yönelik mevzuat çalışmaları halen devam etmekle birlikte, üzerinde mutabık kalınan paket şunları içermektedir: i) garantili asgari emeklilik maaşında kademeli bir artış; ii) asgari emeklilik maaşı almak için gereken fiili çalışma yılı sayısının artırılması (ücretli çalışma ve geçici işsizlik, annelik veya babalık izni ve belirli bakım işlerinde geçirilen süreler dahil); iii) uzun kariyerli çalışanlar için bir ikramiye getirilmesi; iv) kredilendirilmiş katkı sürelerinde değişiklikler; v) dayanışma katkı oranında planlanan bir artış; ve vi) belirli ölüm yardımlarının süresi ve miktarında değişiklikler.

Ocak 2024'te İrlanda, sosyal sigorta devlet emekliliğinde büyük bir reform uygulamaya başlamıştır. Değişiklikler, 70 yaşına kadar bir artışla ertelenmiş emekliliği ödüllendirerek, katkı oranlarını artırarak ve emeklilik hakkı için toplam katkı yaklaşımını benimseyerek (2025'te uygulanacak) programın uzun vadeli sürdürülebilirliğini iyileştirmeyi amaçlamaktadır. Reform paketi, sürdürülebilirliği artırma çabalarının ötesinde, uzun süreli bakım sağlamak için işgücünden ayrılan bireylerin katkılarını da kredilendirmektedir.

2022 yılında İsviçre, kadınlar için standart emeklilik yaşının kademeli olarak 64 yaştan 65 yaşa yükseltilmesini ve erkekler için standart emeklilik yaşına eşleştirilmesini onaylamıştır. Reform kapsamında, kadınlar için emeklilik yaşı 2025 yılından başlayarak 2028 yılında 65 yaşına ulaşana kadar yılda üç ay artacaktır.

Artan yaşam beklentisi ve emeklilik sistemlerinin sürdürülebilirliğine ilişkin endişeler, asgari emeklilik yaşını artırarak daha uzun çalışma hayatını teşvik eden reformlara yol açmıştır. Bu reformların etkili sonuçlar gösterebilmesi için öncelikle belirli bir yaşa gelmiş kişilerin iş hayatlarında rahat edebilmesi, özgürlüklerinin kısıtlanmaması ve fiziki güç gerektirecek işlerde çalışmaması gerekmektedir. Bu nedenle de bu reformlar üzerinde titizlikle çalışılmalıdır.

Namık TAN
TÜED
Araştırma Müdürü

SOSYAL GÜVENLİK KÖŞESİ AYIN YORUMU

MİLLİ GELİRDEN EN AZ PAYI EMEKLİLER ALIYOR...

2023 yılı gelir dağılımı sonuçlarına göre, yüzde 20'lik gelir grupları arasında uçuruma varan eşitsizlikler bulunmaktadır. En yüksek eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert gelirine sahip yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay yüzde 49,8'e çıkarken, en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun aldığı pay yüzde 5,9'a gerilemiştir. En yüksek gelire sahip yüzde 20'lik nüfus grubu ile en düşük gelirli yüzde 20'lik grup arasındaki fark, 8,4 kattır.

Gelir dağılımı ölçümünde gelir gruplarının aralığı daha dar tutulduğunda, eşitsizliğin daha fazla olduğu görülüyor. TÜİK'in yüzde 5'lik gelir gruplarına göre dağılımı gösteren verileri, en zengin-en yoksul kesimler arasındaki gelir fark 26,6 kat olarak belirlenmiştir. 2023 itibarıyla; en düşük gelirli yüzde 5'lik gelir grubu toplam gelirden sadece yüzde 0,9 pay alırken, en üstteki yüzde 5'lik gelir grubu toplam gelirin dörtte bir olan yüzde 24,7'i almaktadır.

Gelir dağılımı sonuçlarından da görüleceği gibi,

emekli aylıklarındaki kayıplar milli gelirin adil paylaşımını engelleyen en temel faktör olmuştur. Sosyal güvenlik hakları geliştirilmeden, gelir dağılımının iyileştirilmesi mümkün değil.

2023 yılında milli gelirimiz 1 trilyon 119 milyar dolar olarak hesaplanmış ve kişi başına düşen milli gelir ise, 13.110 dolar olarak açıklanmıştır. 2023 yılında emekli aylıklarına 1 trilyon 408 milyar 623 milyon TL ödeme yapılmıştır. 2023 yılında milli gelirimiz, 26 trilyon 276 milyar olarak hesaplanmıştır. Emekli aylıklarına yapılan ödemeler, milli gelirin yüzde 5,358'ine denk gelmektedir. Bu oranın yetersiz kalması, emekli aylıklarındaki kayıplarında bir göstergesidir.

Hükümete çağırımız; sosyal güvenlik sistemimiz yeniden düzenlenmeli ve emeklilerimize milli gelirden hak ettikleri pay verilmelidir.

Siz Sorun... Biz Cevaplayalım

SORU: 2000 öncesi 19 gün, 2000 sonrası 4335 günüm üzerinden 62 yaşında emekli oldum. Mart 2024 itibarıyla tarafıma bağlanan aylık 5955 TL. 2000 öncesinde 3600 günden emekli olanlara bağlanan aylıkların 2024 yılında geldiği tutar 11.469 TL'dir. Böylesine bir fark olur mu? Bu konuda bilgi alabilir miyim?

CEVAP: Bu tür örnekleri yaşıyoruz. 2000 öncesinde yürürlükte olan 506 sayılı sigorta mevzuatımıza göre hesaplanan emekli aylıkları ile 2000 sonrasında yürürlükte olan 4447 ve 5510 sayılı Kanunlar ile köklü değişikliklere gidilmiştir. 2000 öncesinde gösterge sistemi ve aylık bağlama oranlarıyla, emekli aylıkları asgari ücretin üzerinde hesaplanmıştır. 2000 sonrası dönemde aylık bağlama oranları küçültüldü ve bunun sonucunda emekli aylıkları da küçültüldü. Asgari aylık bağlama oranı yüzde 70'den yüzde 35'e düşürülmesi, emeklileri yoksullaştıran bir dönemin başlangıcı olmuştur. Bugün bunun sıkıntısı yaşanıyor. Sizin gibi durumda olan milyonlarca emekli var. Kök aylıklar düzeltilmeden, prim ödeme gün sayısına bakılmadan, en az aylık ödemesi adı altında 10 bin lira aylık ödenmesi de bir sistem sorununa dönüşmüştür. Yapılması gereken, 2000 sonrasında emekli olanların intibakı yapılarak ve kök aylıklar iyileştirilerek eşitliğin sağlanmasıdır.

SORU: Babamdan yetim aylığı alıyorum. Tek hak sahibi olduğum için yüzde 50 hissem var. Bayram ikramiyesinin yarısını almaktayım. Bu adil mi? Tek kişi olanlara ikramiyesi tam ödenmelidir.

CEVAP: İkramiyelerin ödenmesini öngören kanuni düzenlemede, hayatta olan emeklilere tam ödenmekte, hak sahibi olanlara ise hisse oranlarına göre ödeme yapılmaktadır. Kanunun düzenlenmesinde eksiklik var. Türkiye Emekliler Derneği, tek kişi aylık alan veya tek hak sahibi olanlara, ikramiyelerin tam olarak ödenmesini talep ediyoruz. Bu konudaki girişimlerimiz devam etmektedir.

SORU: 15 Aralık 1999 sigorta girişim var. e-devletimde emeklilik yaşı 60 olarak gözüküyor. EYT'den yararlanamadım. Bu konuda bir kademeli bir çalışma yapılacak mı?

CEVAP: 8.9.1999 sonrasında sigortalı olanların emeklilik yaşları, kadınlar için 58, erkekler için 60 olarak düzenlenmiştir. Prim koşulları ise, 4447 ve 5510 sayılı Kanun hükümlerine göre 7000-7200 arasında değişmektedir. EYT ile kıyaslama yapıldığında, geç emeklilik söz konusudur. Sosyal güvenlik sistemimiz, eşitliği gözetmediğinden, sizin gibi milyonlarca sigortalı haksızlığa uğramıştır. Elbette bir kademe getirilmelidir. 12. Kalkınma Planı Sosyal Güvenlik Özel İhtisas Komisyonu Toplantısında, bu konuyu dernek olarak gündeme getirdik. Adil bir yaş kademesi yapılmalı ve aylık hesaplama sistemi de değiştirilmelidir. Hem geç emeklilik ve hem de düşük aylık hesaplanmasıyla, gelecekteki emekliler cezalandırılıyor.

YAŞLI HAKLARI

BM Genel Kurulu 1991 de 46/91 sayılı kararı ile bağımsızlık, katılım, bakım, kendini gerçekleştirme ve onurdan ibaret yaşlılık ilkelerini kabul etti. 2002'de 2. Dünya yaşlanma asemblası Madrid uluslar arası yaşlanma eylem planını ve buna eşlik eden siyasi deklarasyonu yayınladı. Deklarasyon, yaşlılar ve kalkınma yaşlılık döneminde sağlık ve refahın ilerletilmesi ile kolaylaştırıcı ve destekleyici ortamların sağlanması öncelik alanlarına odaklandı. 2010 yılında BM Genel kurulu 65/182 sayılı kararı ile yaşlanmaya ilişkin açık uçlu çalışma grubunu kurdu. Yaşlıların insan haklarına ilişkin mevcut uluslar arası çerçeveyi değerlendirmekle görevlendirilen grup, olası boşlukları da tespit edecek. BM genel kurulu bir başka kararı ile bu gruptan haklar için somut bir belge düzenlenmesini istedi. BM sağlıklı yaşlanma on yılı belgesi, 2030 sürdürülebilir kalkınma hedeflerini yakalamaya yöneliktir. Ayrıca BM Avrupa ekonomik komisyonu ile Asya-pasifik ekonomik komisyonu yaşlılık çalışma grupları ile Madrid eylem planını gözden geçirmeye devam ediyorlar. Ucu açık çalışma grubunun çalışmalarını teşvik ve hükümetleri haklar konusunda eyleme geçme çağrısı için küresel yaşlı haklar ittifakı "Global Alliance" oluşturuldu.

BM Bağımsız uzmanı Claudia Mahler insan hakları konseyi için düzenlediği raporda BM sözleşmesi yapılması çağrısında bulundu. Yaşlılara yönelik artan şiddetten üzüntü duyulduğunu belirleyen rapor, küresel tepkiyi zayıf buluyor. Dünya ülkelerinin sadece üçte birinde yetişkin koruma hizmeti var. Yaşlılıkta şiddet, istismar ve ihmalden uzak yaşam hakkını ele alacak, kapsamlı yasal olarak bağlayıcı bir uluslar arası BM sözleşmesi yapılmalı, yasal koruma sağlanmalıdır. İnsan hakları konseyi 51/4 sayılı kararı uyarınca düzenlenen rapor benimsendi. BM sözleşmesi yaşlılara haklarını kullanma ve talep etme yetkisi de verecek. Mevcut insan hakları sistemindeki yaşlı insanlara yönelik sistemdeki ihmali de düzelterek ve kuruluşları yaşlılıkta eşit haklarını savunmaları için daha fazla alan yaratacak. Türkiye Emekliler Derneği yaşlıların haklarına ilişkin yeni bir BM sözleşmesinin yapılmasını destekleyen küresel hareketin bir parçasıdır. Akredite edilmiş kurum olarak BM toplantılarına katılmaktadır. Devletlerin harekete geçmeleri ve yeni bir BM sözleşmesi rehinde aktif görev almaları için talepler oluyor.

Yaşlı kişilerin haklarını ve onurunu desteklemek ve korumak için yasal araçlar önerme misyonuna sahip BM açık uçlu çalışma grubunun ele aldığı odak konular şunlardır:

"Eşitlik ve ayrımcılık yapmama-ihmal, şiddet ve istismar –özerklik ve bağımsızlık –uzun süreli bakım ile palyatif bakım-sosyal koruma ve sosyal güvenlik-egitim, öğretim, yaşam boyu öğrenme ve kapasite geliştirme –adalet erişim- çalışma hakkı ve işgücü piyasasına erişim –ekonomik güvenlik- yaşlıların sürdürülebilir kalkınmaya katkıları-kamusal yaşama ve karar alma süreçlerine katılım-erişebilirlik, altyapı ve yaşam alanı (ulaşım, barınma, erişim v.s.)- hizmetlere erişim ve sosyal içerme –sağlık hakkı ve sağlık hizmetlerine erişim"

BM, İnsan hakları konseyi 7 Ekim 2021 de 48/3 sayılı kararıyla yaşlı haklarına ilişkin ilk somut kararı kabul ederek yaş ayrımcılığını insan haklarına dahil etmiş, her türlü ayrımcılığı yasaklama ve önlemleri alma çağrısı yapmıştır.Türkiye Emekliler Derneğinin'de üyesi olduğu AB yaşlılık platformu Age-Europe 2024 Avrupa Parlamentosu seçimleri için yayınladığı manifestoyu üç başlıkta topladı:

- 1-Yaş eşitliğini destekleyin
- 2-Katılımı ve aktif yaşlanmayı teklif edin.
- 3-Özerkliği ve refahı sağlayın

Age-Europe, yaşlı haklarına ilişkin bir BM sözleşmesinin desteklenmesini de istedi. Yaş ayrımcılığını önleyen bir yasanın düzenlenmesini eşit erişimin sağlanmasını, nesiller arası dayanışmanın teşvik edilmesini, güvenli yeterliğinin sağlanmasını da talep etti. Belçikanın Başkenti Brüksel 'de BM Avrupa ekonomik ve sosyal komitesinin bulunduğu bir AB binasının tadilatını yapan inşaat şirketinin binaya astığı derin kırışıklıkları olan yaşlı bir kişinin portresi" altına binanızda yenilenmeye ihtiyacı var mı? "yazmasının protesto eden Age-Europe bu reklamın bir AB ve BM binasında kullanılmış olmasının yasaların ve politikalarının yaş ayrımcılığını önleyemediğinin göstergesi olduğunu açıkladı.Age-Europe; bu inşaat şirketi aynı ofise Afrika kökenli bir kişinin yer aldığı portreyi asıp altına "binanızda beyazlatılmaya ihtiyacı var mı?" diye yazsa veya tekerlekli sandalyedeki bir kişinin fotoğrafını koyup "binanızda iskeleye ihtiyacı var mı?" diye yazsa ne olurdu? Sorusunu sordu. Bunlara yönelik ayrımcılık yasa ve sözleşmelerle yasaklanmış, bir hak olmuş bu nedenle dünya ayağa kalkardı. Yaşlılıkta, yaş ayrımcılığında bu olmadığından zararlı etkisi var mı görmezden gelinebiliyor. Age-Europe'ın itirazı üzerine pankart kaldırıldı ve içeriğinin desteklenmediği açıklandı.Bu küresel düzeyde, yaşlılıkta evrensel hakların eşit şekilde hayata geçirilmesi için somut değişimi yönlendirecek, dönüştürücü potansiyeli sahip, nihai bir araç olarak BM sözleşmesine ihtiyaç olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Tarih bilimcimiz Prof. Dr. İlber Ortaylı:" Yaşlılardan öğreneceksin dünyayı" diyor. Hayat hikayeleri olan büyüklerle konuşmaya, onlarla gezmeyi sevdiğini söyleyen Ortaylı, kuşaklar arası bağlantı olmaksızın kültürün yaşamayacağını, nesiller arası bağın koptuğunu, toplumun koşar adım yalnızlığa gittiğini, iletişimin koptuğunu, eğitimde fırsat eşitliğinin kaybolduğunu, öğrenme isteğinin, araştırma ve izleme hevesinin kalmadığına dikkat çekti. Ülkemizde, soruna çözüm üretmek amacıyla Cumhurbaşkanlığına 1.Yaşlılık Şurası toplandı. T.C Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü kuruldu. Yaşlıların durumu ve yaşlanma ulusal eylem planı yapılırken ilk defa Onuncu Kalkınma Planında "Yaşlanma özel ihtisas komisyonu" oluşturuldu.12.Kalkınma Planı,yaşlı haklarının korunması, geliştirilmesi ve yaşlı ayrımcılığının önlenmesinin sağlanacağını hükme bağladı. Türkiye insan hakları ve eşitlik kurumu, yaşlı hakları raporunu yayınlarken TBMM yaşlıların sorunlarını araştırma komisyonu çalışmalarını tamamladı. Türkiye Emekliler Derneği dahil yaşlılık alanında çalışma yapan Sivil Toplum Kuruluşları "Yaşlılık Platformu"nu kurdular.

Ülkemizde mevzuata baktığımızda Anayasa'mızın 10. Maddesi ile yaşlılar için gelen pozitif ayrımcılık örnek bir uygulamadır. Anayasamızın 61.maddesi yaşlıları koruma görevini devlete vermiştir. Aynı maddeye göre yaşlılara devlet yardımı ve sağlanacak diğer haklar ve kolaylıklar kanunla düzenlenecektir.104. Madde sürekli hastalık, sakatlık ve kocama sebebiyle kişilerin cezalarını hafifletse veya kaldırma yetkisini Cumhurbaşkanına vermiştir. Türk Medeni Kanunu nafakayı, kısıtlanma ve vasiligi ,yasal danışmanlığı düzenlerken TCK, ceza ertelenmesinde yaşlıların lehine süre artıran düzenlemeyi yapmıştır. TCK yaşlıyı terk eden, yardım ve bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyeni cezalandırmaktadır. Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı hakkında kanun hapis cezasının konutta çektilmesinde yaşlıları gözetmiştir.Kamu kurum ve kuruluşlarının ürettikleri mal ve hizmet tarifeleri hakkında 4736 sayılı kanun ücretsiz ve indirimli seyahat hakkını getirmiştir. Tüketicinin korunması hakkındaki kanun yaşlıları istismar edici ticari reklamı yasaklamıştır. Sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası kanunu yaşlılık sigortası ve yaşlılık aylığını düzenlerken, sosyal yardım olarak yaşlılık aylığı ayrı bir yasa ile düzenlenmiştir. Yabancılar ve uluslar arası koruma kanunu yaşlıların hakkında sınır dışı etme kararı alınamayacağını belirtmiştir.

Türkiye Emekliler Derneği haklar belirlenirken, normlar oluşturulacağı, hukuki tanım yapılacağı, ilkeler konusunda standartlar belirleneceği, yükümlülükler getirileceği nedeniyle "Yaşlılık Hukuku" nun bir hukuk dalı olarak kabul edilmesi zorunluluğu ışığında dünyada ilk olarak yaşlılık hukuku olaylar ve kararlarla yaşlılık hukuku ile yaşlılık hukuk sözlüğü yayınlarını yapmıştır. Hakları hayata geçirecek, geliştirecek, uygulatacak hukuk kurumlarına ihtiyaç vardır. İhlalini cezalandıracak ve koruyacak yaşlılık hukukudur. Kalkınma planı özel, ihtisas komisyonları yaşlılık hukukunun ayrı bir dal olarak başlatılması görevini üniversitelere vermiştir. Bizim yayınınımızın dünyada ilk olduğunu tescil eden ABD'de bugün üniversiteler ayrı bir "Yaşlılık Hukuku" dahi çalışmaya başlamış, sadece bu konu ile uğraşan avukatlık büroları kurulmuştur.

İngiltere uluslararası yaşam merkezi (İLC) sağlıklı yaşlanma ve önleme endeksinde 121 ülke içinde Türkiye'yi 59. sıraya koymuştur. Endeks, yaşam, sağlık, çalışma sürelerini, geliri, çevresel performansı ve mutluluğu içeren 6 göstergeye dayanmaktadır. Endeks sadece sağlık ölçümleri aracılığıyla değil, aynı zamanda ekonomik ve çevresel bir bakış açısıyla da toplum sağlığını anlamaya bütünsel bir bakış açısı sunmaktadır. Hükümetin sağlıklı yaşlanmayı destekleme çabalarına ne ölçüde yatırım yaptığının göstergesidir. Sağlıklı yaşlanma, aynı zamanda yılların kaçının sağlıklı olarak geçtiği tespitini de gerektirir. Yaşlılarımızın, onurlu ve sağlıklı bir yaşam sürebilecekleri bir ortamda yaşama fırsatı, değer verdikleri şeyleri yapma imkanı, tatmin edici ve zenginleştirilmiş hayatları iyi bir çevrede, yeterli gelirle yaşama fırsatı önemlidir.

"Bir milletin yaşlı vatandaşlarına ve emeklilerine karşı tutumu o milletin yaşama kudretinin en önemli kıstasıdır. Mazide mukteditken, bütün kuvveti ile çalışmış olanlara karşı nimet hissi duymayan bir milletin istikbale güvenle bakmaya hakkı yoktur" sözünü her fırsatta tekrarlayan Ulu Önderimiz Mustafa Kemal ATATÜRK'ü Cumhuriyetin 100. Yılında bir kere daha minnet ve şükranla anıyoruz. Yaşlı hakları konusunda bir BM sözleşmesinin kısa sürede belirlenmesi dileğimizdir.